

Universitatea Babeș–Bolyai, Cluj–Napoca
Facultatea de Istorie-Filozofie
Catedra de Istorie Antică și Arheologie
Linia maghiară
Anul universitar 2008/2009
Semestrul: I.

I. Informații generale despre curs

Titlul disciplinei: *Introducere în istoria antică universală (Bevezetés az ókor történetébe)*

Codul: HIR 1101

Numărul de credite: 7

Locul de desfășurare: se stabilește anual.

Programarea în orar a activităților: se stabilește anual.

II. Informații despre titularul de curs, seminar, lucrare practică sau laborator

Nume, titlul științific: Bajusz Ștefan, doctor

Informații de contact (adresă e-mail, eventual nr. De telefon):

e-mail: bajusz_istvan@freemail.hu. **Tel.:** 0742 881898.

Ore de audiență: se stabilește anual.

III. Descrierea disciplinei:

[Obiectivele cursului/disciplinei, conținutul acestuia, competențele dobândite prin absolvirea disciplinei, metodele utilizate în cazul predării, al seminarului sau al lucrărilor practice – 10-20 de rânduri].

Cursul este compus din trei părți esențiale: Istoria Orientului Apropiat, Istoria Greciei antice, Istoria Romei și Imperiului roman. Vrea să transmită cunoștințele esențiale legate istoria antică a acestor trei teritorii. În timp cuprinde perioada dintre apariția primelor civilizații (cca. 3000 a. Cr.) și căderea Imperiului roman de apus (476 p. Cr.). Pe lângă informațiile esențiale de istorie, se prezintă și caracteristicile de civilizație, dezvoltarea societății, contacte, influențe. Studenții ar trebui să-și formeze o viziune generală, să observe legătura dintre diferite fenomene, să poată comenta și aprecia aceste fenomene istorice și culturale. În cadrul predării se vor folosi hărți, precum și pasaje din texte antice, care evidențiază modul de gândire, de a vedea fenomenele epocii, viziunea contemporanilor privind evenimentele, societatea etc. Aspectele culturale vor fi accentuate în special prin tematica seminariilor.

IV. Bibliografia obligatorie:

[Datele complete de identificare a lucrărilor fundamentale utilizate în cadrul disciplinei, precizarea locului unde acestea se pot accesa (inclusiv resursele accesibile prin Internet) – max. 6 titluri].

1. **Ókortörténeti chrestomathia** (red. Maróth Károly), I-III., Budapest, 1997-1999. Biblioteca Studii Clasice.
2. **Klima J. Mezopotámia. Ósi civilizáció és kultúra a Tigris és Eufrátesz mentén**, Budapest, 1983. Biblioteca Studii Clasice.
3. **Kákosi László, Az ókori Egyiptom története és kultúrája**, Budapest, 1999. Biblioteca Societății Pósta Béla.
4. **Hegy Dolores – Kertész István – Németh György – Sarkady János, Görög történelem a kezdetektől Kr. e. 30-ig**, Budapest, 1995. Biblioteca Societății Pósta Béla, Biblioteca Studii Clasice.
5. **Ferenczi Endre – Maróti Egon – Hahn István, Az ókori Róma**, Budapest, 1992. Biblioteca Societății Pósta Béla.
6. **Alföldi Géza, Római társadalomtörténet**, Budapest, 1994, 1999. Biblioteca Studii Clasice.

V. Materiale folosite în cadrul procesului educațional specific disciplinei:

[După caz: calculator, instrumente de specialitate sau de laborator, echipament special, diverse materiale etc. – cu precizarea dacă acestea sunt sau nu sunt asigurate de facultate – opțional].

Harta Orientului antic, harta lumii grecești, harta Imperiului roman - sunt asigurate de facultate.

VI. Planificarea /Calendarul întâlnirilor și a verificărilor/examinărilor intermediare:

[Precizarea exactă a tematicilor abordate în cadrul firecărei întâlniri în parte, cu precizarea datei la care acestea sunt planificate și menționarea, la fiecare curs/seminar/lucrare/verificare intermediară în parte, a:

- conceptelor de bază sau a cuvintelor cheie,
- partea relevantă din bibliografia obligatorie, cu precizarea capitolelor sau a paginilor aferente
- obligațiile studenților pentru întâlnirea respectivă (lecturi, teme, lucrări)].

Data exactă a întâlnirilor se poate stabili doar după întocmirea orarului pentru anul universitar în curs.

Tematica cursului:

1. Introducere. Izvoare. Probleme de cronologie. Mesopotamia: Sumerul. Accadul, Babilonia. Structura societății după Codul lui Hammurabi. (Bibliografie: Klima J. *Mezopotámia. Ósi civilizáció és kultúra a Tigris és Eufrátesz mentén*, Budapest, 1983.; *Ókortörténeti chrestomathia* (red. Maróth Károly), I., Budapest, 1999, p.83-161.)

2. Egiptul. Începuturi. Regatul Vechi și Mijlociu. (Bibliografie: Kákosi László, *Az ókori Egyiptom története és kultúrája*, Budapest, 1999, p. 11-132.; *Ókortörténeti chrestomathia* (red. Maróth Károly), I., Budapest, 1999, p.11-82.)

3. Egiptul. Regatul Nou. Perioada târzie. (Bibliografie: Kákosi László, *Az ókori Egyiptom története és kultúrája*, Budapest, 1999, p. 133-226.; *Ókortörténeti chrestomathia* (red. Maróth Károly), I., Budapest, 1999, p.11-82.)

4. Regatul hitit și alte popoare din Asia Mică și Orientul Apropiat. Asiria. (Bibliografie: *Ókortörténeti chrestomathia* (red. Maróth Károly), I., Budapest, 1999, p.162-302.)

5. Mezii și perșii. (Bibliografie: *Ókortörténeti chrestomathia* (red. Maróth Károly), I., Budapest, 1999, p.303-335.)

6. Grecia antică. Introducere. Izvoare. Culturi preeleneice. (Bibliografie: Hegyi Dolores-Kertész István-Németh György-Sarkady János, *Görög történelem a kezdetektől Kr. e. 30-ig*, Budapest, 1995, p. 17-120.; *Ókortörténeti chrestomathia* (red. Maróth Károly), II., Budapest, 1997.)

7. Grecia antică. Epoca arhaică. (Bibliografie: Hegyi Dolores-Kertész István-Németh György-Sarkady János, *Görög történelem a kezdetektől Kr. e. 30-ig*, Budapest, 1995, p. 121-150.; *Ókortörténeti chrestomathia* (red. Maróth Károly), II., Budapest, 1997.)

8. Grecia antică. Epoca clasică. (Bibliografie: Hegyi Dolores-Kertész István-Németh György-Sarkady János, *Görög történelem a kezdetektől Kr. e. 30-ig*, Budapest, 1995, p. 151-224.; *Ókortörténeti chrestomathia* (red. Maróth Károly), II., Budapest, 1997.)

9. Grecia antică. Epoca decăderii. Macedonia. (Bibliografie: Hegyi Dolores-Kertész István-Németh György-Sarkady János, *Görög történelem a kezdetektől Kr. e. 30-ig*, Budapest, 1995, p. 225-358.; *Ókortörténeti chrestomathia* (red. Maróth Károly), II., Budapest, 1997.)

10. Italia. Introducere. Izvoare. Etruscii. (Bibliografie: Ferenczi Endre - Maróti Egon - Hahn István, *Az ókori Róma*, Budapest, 1992, p. 11-38.; *Ókortörténeti chrestomathia* (red. Maróth Károly), III., Budapest, 1997.)

11. Roma. De la regalitate la republică. (Bibliografie: Ferenczi Endre-Maróti Egon - Hahn István, *Az ókori Róma*, Budapest, 1992, p. 39-58.; *Ókortörténeti chrestomathia* (red. Maróth Károly), III., Budapest, 1997.)

12. Roma republicană. (Bibliografie: Ferenczi Endre - Maróti Egon - Hahn István, *Az ókori Róma*, Budapest, 1992, p. 59-225.; *Ókortörténeti chrestomathia* (red. Maróth Károly), III., Budapest, 1997.)

13. Roma. Principatul. (Bibliografie: Ferenczi Endre - Maróti Egon - Hahn István, *Az ókori Róma*, Budapest, 1992, p. 226-376.; *Ókortörténeti chrestomathia* (red. Maróth Károly), III., Budapest, 1997.)

14. Roma. Principatul. Epoca târzie. Căderea. (Bibliografie: Ferenczi Endre - Maróti Egon - Hahn István, *Az ókori Róma*, Budapest, 1992, p. 377-422.; *Ókortörténeti chrestomathia* (red. Maróth Károly), III., Budapest, 1997.)

VII. Modul de evaluare:

[Componentele de activitate a studenților care vor fi evaluate (verificări pe parcurs, lucrări de semestru, proiecte de cercetare, participare activă etc.), ponderea acestor componente în nota finală, modalitatea de desfășurare a examenelor/verificărilor, criteriile de evaluare].

Studenții vor întocmi și preda o lucrare de semestru. Verificarea finală este examen, la care studenții se prezintă și cu trei hărți făcute manual, reprezentând: Orientul antic, lumea greacă, Imperiul roman. Ponderea componentelor în nota

finală: 75% examen, 25% lucrarea de semestru și hărțile. Evaluare cunoștințelor (examenul) se va face printr-un test grilă.

VIII. Detalii organizatorice, gestionarea situațiilor excepționale:

[Prezența la ore (după caz), condiții de prezentare la examen, modalități de recuperare, noțiunea de plagiat, consecințele plagiatului la lucrările elaborate, consecințele cazurilor de fraudă la examen, rezolvarea contestațiilor].

Condiții speciale de prezentare la examen nu sunt, însă neprezentarea lucrării de semestru, respectiv a hărților mai sus amintite, duce automat la scăderea notei finale, conform procentajului de mai sus. În cazul în care lucrarea de semestru se dovedește a fi plagiat, ea devine nulă. Frauda la examen (copiere etc.) aduce automat după sine excluderea din examen. Contestațiile se rezolvă conform procedurilor în uz.

IX. Bibliografia opțională:

[Datele complete de identificare a lucrărilor adiționale recomandate în cadrul disciplinei, precizarea locului unde acestea se pot accesa (inclusiv resursele accesibile prin Internet)].

Apuleius, *Az aranyznamár*. Biblioteca Studii Clasice, Biblioteca Societății Pósta Béla.

Borhy L., *Római történelem. Szöveggyűjtemény*, Budapest, 1998. Biblioteca Studii Clasice, Biblioteca Societății Pósta Béla.

Boronkai I., *Római regék és mondák*, Bukarest, 1988. Biblioteca Studii Clasice.

Bight J., *Izrael története*, Budapest, 1990. Biblioteca Studii Clasice, Biblioteca Teologiei Reformate.

Croiset M., *A görög kultúra*, Budapest, 1994. Biblioteca Studii Clasice.

Graves R., *A görög mítoszok*, Budapest, 1981. Biblioteca Studii Clasice.

Hahn I., *Naptári rendszerek és időszámítás*, Budapest, 1983, 1988. Biblioteca Studii Clasice.

Homérosz, *Iliász*, Budapest, 1992. Biblioteca Studii Clasice.

Homérosz, *Odüsszea*, Budapest, 1971. Biblioteca Studii Clasice.

Klengel H., *Az ókori Szíria története és kultúrája*, Budapest, 1977. Biblioteca Studii Clasice.

Németh Gy., *Államéletrajzok*, Budapest, 1994. Biblioteca Studii Clasice, Biblioteca Societății Pósta Béla.

Németh Gy., *Görög történelem. Szöveggyűjtemény*, Budapest, 1996. Biblioteca Studii Clasice, Biblioteca Societății Pósta Béla.

Pallotino M., *Az etruszkok*, Budapest, 1980. Biblioteca Studii Clasice.

Plutarchos, *Párhuzamos életrajzok*, Budapest, 1965. Biblioteca Studii Clasice.

Rákos S.-Komoróczy G., *Gilgames*, Bukarest, 1986. Biblioteca Studii Clasice.

Riroók Zs., *Régi görög hétköznapiak*, Budapest, 1999. Biblioteca Studii Clasice.

Suetonius, *Caesarok élete*, Budapest, 1975. Biblioteca Studii Clasice.

Szepessy T., *A régi róma napjai*, Budapest, 1998. Biblioteca Studii Clasice.

Universitatea Babeş–Bolyai, Cluj–Napoca
Facultatea de Istorie-Filozofie
Catedra de Istorie Antică și Arheologie
Linia maghiară
Anul universitar 2006/2007
Semestrul: II.

I. Informații generale despre curs, seminar, lucrare practică sau laborator

Titlul disciplinei: *Introducere în arheologie (Bevezetés a régészetbe)*

Codul: HIR 1209.

Numărul de credite: 5.

Locul de desfășurare: se stabilește anual.

Programarea în orar a activităților: se stabilește anual.

II. Informații despre titularul de curs, seminar, lucrare practică sau laborator

Nume, titlul științific: Bajusz Ștefan, doctor

Informații de contact (adresă e-mail, eventual nr. de telefon):

e-mail: bajusz_istvan@freemail.hu. Tel.: 0742 881898.

Ore de audiență: se stabilește anual.

III. Descrierea disciplinei:

[Obiectivele cursului/disciplinei, conținutul acestuia, competențele dobândite prin absolvirea disciplinei, metodele utilizate în cazul predării, al seminarului sau al lucrărilor practice – 10-20 de rânduri].

Cursul vrea să asigure o pregătire teoretică pentru o știință care se practică în special pe teren. Metodele arheologiei par să fie numai practice, ele pot fi însușite în teren, prin activitate desfășurată pe șantiere arheologice sau în cadrul unor echipe de cercetare. Însă fără o pregătire teoretică prealabilă ea nu are succes. Cursul ia în discuție toate aspectele legate de cercetarea arheologică, a posibilităților de interpretare a rezultatelor etc., dorind să asigure informațiile de bază necesare pentru practicarea acestei științe.

IV. Bibliografia obligatorie:

[Datele complete de identificare a lucrărilor fundamentale utilizate în cadrul disciplinei, precizarea locului unde acestea se pot accesa (inclusiv resursele accesibile prin Internet) – max. 6 titluri].

Banner J. – László Gy. – Radnóti A., *Régészeti kézikönyv, I*, Budapest, 1954. Biblioteca Societății Pósta Béla.

Burnois L., *L'arheologie*, Paris, 1984. Biblioteca Studii Clasice.

Frederic L., *Manuel pratique d'archéologie*, Paris, 1985. Biblioteca Studii Clasice.

Lazarovici Gh., *Metode si tehnici moderne de cercetare în arheologie*, București, 1998. Biblioteca Studii Clasice.

Renfrew C. – Bahn P., *Régészet. Elmélet, módszer, gyakorlat*. Budapest, 1999. Biblioteca Societății Pósta Béla.

Selmeczi L., *Régészeti alapismeretek*, Debrecen, 1993. Biblioteca Societății Pósta Béla.

V. Materiale folosite în cadrul procesului educațional specific disciplinei:

[După caz: calculator, instrumente de specialitate sau de laborator, echipament special, diverse materiale etc. – cu precizarea dacă acestea sunt sau nu sunt asigurate de facultate – opțional].

Material ilustrativ, fie pe planșe, fie prin proiectare – nu sunt asigurate de facultate.

VI. Planificarea /Calendarul întâlnirilor și a verificărilor/examinărilor intermediare:

[Precizarea exactă a tematicilor abordate în cadrul firecărei întâlniri în parte, cu precizarea datei la care acestea sunt sunt planificate și menționarea, la fiecare curs/seminar/lucrare/verificare intermediară în parte, a:

- conceptelor de bază sau a cuvintelor cheie,
- partea relevantă din bibliografia obligatorie, cu precizarea capitolelor sau a paginilor aferente
- obligațiile studenților pentru întâlnirea respectivă (lecturi, teme, lucrări)].

Data exactă a întâlnirilor se poate stabili doar după întocmirea orarului pentru anul universitar în curs.

Tematica cursului:

1. Introducere. Istoria arheologiei. Legislația. (Bibliografie: Renfrew C. – Bahn P., *Régészet. Elmélet, módszer, gyakorlat*. Budapest, 1999, p. 9-62. Biblioteca Societății Pósta Béla.; Legislația în vigoare.)

2-3. Obiectivele arheologice. Posibilități și metode de identificare a obiectivelor arheologice. (Bibliografie: Lazarovici Gh., *Metode si tehnici moderne de cercetare în arheologie*, București, 1998, p. 11-28. Biblioteca Studii Clasice; Renfrew C.– Bahn P., *Régészet. Elmélet, módszer, gyakorlat*. Budapest, 1999, p. 67-110. Biblioteca Societății Pósta Béla.)

4-6. Săpătura arheologică. Metode de săpătură. (Bibliografie: Banner J. – László Gy. – Radnóti A., *Régészeti kézikönyv*, I, Budapest, 1954, p. 8-31. Biblioteca Societății Pósta Béla; Lazarovici Gh., *Metode si tehnici moderne de cercetare în arheologie*, București, 1998, p. 42-88. Biblioteca Studii Clasice.)

7. Înregistrarea datelor arheologice, întocmirea documentației de șantier. (Bibliografie: Lazarovici Gh., *Metode si tehnici moderne de cercetare în arheologie*, București, 1998, p. 88-110. Biblioteca Studii Clasice.)

8-9. Materialul arheologic. (Bibliografie: Banner J. – László Gy. – Radnóti A., *Régészeti kézikönyv*, I, Budapest, 1954, p. 261-306. Biblioteca Societății Pósta Béla.)

10. Conservare, restaurare, reconstituire. (Bibliografie: Banner J. – László Gy. – Radnóti A., *Régészeti kézikönyv*, I, Budapest, 1954, p. 306-364. Biblioteca Societății Pósta Béla.)

11. Posibilități și metode de datare. (Bibliografie: Lazarovici Gh., *Metode si tehnici moderne de cercetare în arheologie*, București, 1998, p. 28-41. Biblioteca Studii Clasice; Renfrew C. – Bahn P., *Régészeti Elmélet, módszer, gyakorlat*. Budapest, 1999, p. 111-162. Biblioteca Societății Pósta Béla.)

12. Depozitarea și valorificarea materialului arheologic. (Bibliografie: Banner J. – László Gy. – Radnóti A., *Régészeti kézikönyv*, I, Budapest, 1954, p. 365-376. Biblioteca Societății Pósta Béla.)

13. Cercetarea interdisciplinară. (Bibliografie: Lazarovici Gh., *Metode si tehnici moderne de cercetare în arheologie*, București, 1998, p. 111-126. Biblioteca Studii Clasice; Renfrew C. – Bahn P., *Régészeti Elmélet, módszer, gyakorlat*. Budapest, 1999, p. 163-474. Biblioteca Societății Pósta Béla.)

14. Prelucrarea datelor arheologice. (Bibliografie: Lazarovici Gh., *Metode si tehnici moderne de cercetare în arheologie*, București, 1998, p. 111-155. Biblioteca Studii Clasice; Renfrew C. – Bahn P., *Régészeti Elmélet, módszer, gyakorlat*. Budapest, 1999, p. 163-474. Biblioteca Societății Pósta Béla.)

VII. Modul de evaluare:

[Componentele de activitate a studenților care vor fi evaluate (verificări pe parcurs, lucrări de semestru, proiecte de cercetare, participare activă etc.), ponderea acestor componente în nota finală, modalitatea de desfășurare a examenelor/verificărilor, criteriile de evaluare].

Evaluare cunoștințelor se va face printr-un test grilă.

VIII. Detalii organizatorice, gestionarea situațiilor excepționale:

[Prezența la ore (după caz), condiții de prezentare la examen, modalități de recuperare, noțiunea de plagiat, consecințele plagiatului la lucrările elaborate, consecințele cazurilor de fraudă la examen, rezolvarea contestațiilor].

Condiții speciale de prezentare la examen nu sunt, excepție făcând grupa de specializare arheologie, unde prezența este obligatorie (75%). În acest caz nota finală se poate modifica în funcție de prezența la ore. Frauda la examen (copiere etc.) aduce automat după sine excluderea din examen. Contestațiile se rezolvă conform procedurilor în uz.

IX. Bibliografia opțională:

[Datele complete de identificare a lucrărilor adiționale recomandate în cadrul disciplinei, precizarea locului unde acestea se pot accesa (inclusiv resursele accesibile prin Internet)].

Ceram C. W., *A régészeti regénye*, Budapest, 1975. Biblioteca Societății Pósta Béla.

Ceram C. W., *Az első amerikai*, Budapest, 1979. Biblioteca Societății Pósta Béla.

Kiszely I., *Sírok, csontok, emberek*, Budapest, 1976. Biblioteca Societății Pósta Béla.

Magnusson M., *Ásóval a Biblia nyomában*, Budapest, 1985. Biblioteca Societății Pósta Béla.

Odobescu Al., *Istoria arheologiei*, București, 1961. Biblioteca Studii Clasice.

Parrot A., *Aventura arheologiei*, București, 1981. Biblioteca Studii Clasice.

Rachet G., *Universul arheologiei*, I-II., București, 1977. Biblioteca Studii Clasice.